

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **S. S.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem, se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 4. 2017, č. j. 17 A 31/2017 - 43,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Mgr. Jindřichu Lechovskému **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 8.228 Kč. Tato částka mu bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

I. Rekapitulace předcházejícího řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 2. 3. 2017, č. j. OAM-39/LE-LE05-LE05-PS-2017, žalovaný zajistil žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, přičemž podle odstavce pátého téhož ustanovení byla doba zajištění stanovena do 17. 6. 2017. Žalovaný konstatoval, že žalobce podal dne 27. 2. 2017 žádost o mezinárodní ochranu pouze s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění. Tento závěr dovodil ze skutečnosti, že žalobce o mezinárodní ochranu požádal až v pobytovém středisku po třech letech pobytu na území České republiky, z toho dva a půl roku nelegálního. Přestože si žalobce byl vědom povinnosti zdržovat se na území České republiky na základě platného pobytového titulu, k legalizaci svého pobytu nečinil žádné zákonem předpokládané opatření. Naopak hlídce Policie České republiky se prokázal padělaným dokladem Rumunské republiky. Žalovaný k námitce žalobce, že mu na Ukrajině hrozí nebezpečí v souvislosti s povinností nastoupit vojenskou službu, uvedl, že mobilizace na Ukrajině neprobíhá a bojů se účastní jen profesionální vojáci či dobrovolníci. Žalovaný podotkl, že žalobce v řízení o zajištění

vedeném Policií České republiky v režimu zákona o pobytu cizinců nenamítal žádné skutečnosti, které by mohly vést k závěru, že mu po návratu na Ukrajinu hrozí nebezpečí. Žalobce ve skutečnosti žádné obavy v souvislosti s návratem na Ukrajinu nepocítuje a chce se podáním žádosti o mezinárodní ochranu vyhnout správnímu vyhoštění. Jelikož se žalobce setrvale vyhýbal svým zákonným povinnostem, vyloučil žalovaný uložení zvláštního opatření a přistoupil k jeho zajištění. Délku zajištění stanovil přiměřeně v souladu s předpokládanou délkou správního a soudního řízení.

[2] Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 12. 4. 2017, č. j. 17 A 31/2017 - 43, žalobu zamítl. Předestřel, že žalobce žalovanému především vytýkal nesprávné posouzení možnosti uložit zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu. Krajský soud konstatoval, že žalobce na území České republiky pobýval dva a půl roku nelegálně a při kontrole se prokázal padělaným dokladem totožnosti. Žádost o mezinárodní ochranu podal až poté, co mu bylo uděleno správní vyhoštění a byl umístěn do zařízení pro zajištění cizinců. Podle krajského soudu zde byly důvodné obavy, že žalobce žádost podal účelově se záměrem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Krajský soud shledal v případě žalobce důvodné obavy, že nebude své zákonné povinnosti respektovat a bude mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění i průběh samotného řízení o mezinárodní ochraně. Dále v souvislosti s uplatněním zvláštních opatření odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2016, č. j. 7 Azs 185/2016 - 23. Doplnil, že žalovaný neporušil zásadu dvojího přičítání, jestliže použil pro neaplikaci zvláštního opatření argumentaci použitou pro závěr o nezbytnosti žalobce zajistit. Žalovaný dostatečně vysvětlil, že jednání žalobce vyloučilo uplatnění zvláštních opatření. Krajský soud odmítl odkaz na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, s tím, že rozšířený senát v dané věci posuzoval aplikaci zvláštních opatření podle § 124 zákona o pobytu cizinců a nikoliv podle § 47 zákona o azylu jako v nyní projednávané věci. Uzavřel, že rozhodnutí žalovaného odpovídá individuálním okolnostem případu, a žalobu proto zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti uvedenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V ní krajskému soudu vytkl, že nesprávně vyhodnotil splnění podmínek podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Podle stěžovatele je nepřipustné, aby žalovaný nejprve uvedl zdůvodnění, proč má dojít k zajištění žalobce a následně toutéž argumentací vyloučil aplikaci zvláštních opatření. Krajský soud pochybil, neboť tento postup neshledal nezákonným. K zajištění smí dojít, jen pokud to odůvodňují okolnosti případu, přičemž žalovaný je povinen individuálně vyhodnotit, proč nebylo možné uplatnit mírnější opatření. Podle stěžovatele žalovaný svůj závěr o nezbytnosti jeho zajištění postavil výlučně na skutečnosti, že se prokázal padělaným dokladem, aniž by zkoumal další okolnosti případu. Tuto vadu přitom krajský soud neodstranil. Stěžovatel odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu, které vymezují podmínky, kdy je možné přistoupit k zajištění. Dále poukázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, podle kterého je nezákonná praxe, kdy správní orgány automaticky zajišťují cizince, kteří nerespektovali dřívější pravomocné rozhodnutí o správním vyhoštění. Právě takto postupují správní orgány i v situaci, kdy žadatelé o mezinárodní ochrany předloží padělané doklady, což stěžovatel odmítl. Nejvyššímu správnímu soudu proto stěžovatel navrhl, aby zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje napadený rozsudek za zákonný. Zdůraznil, že své rozhodnutí řádně odůvodnil a vysvětlil v něm v požadovaném rozsahu, proč stěžovatele zajistil. Odmítl v této souvislosti, že by bylo možné v dané věci uložit zvláštní opatření. Stěžovatelovo jednání osvědčilo, že v jeho případě existovalo nebezpečí, že nebude v případě uložení mírnějšího opatření v průběhu správního řízení se žalovaným spolupracovat, a proto přistoupil k jeho zajištění. Dále žalovaný poukázal na rozsudek Krajského

pokračování

soudu v Praze ze dne 24. 5. 2017, č. j. 44 A 20/2017 - 20, podle kterého již samotná skutečnost, že se žalobkyně prokáže padělaným dokladem, postačí k závěru, že jsou zvláštní opatření neúčinná. Nejvyššímu správnímu soudu proto žalovaný navrhl, aby kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že ji stěžovatel podal z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud uvádí, že zajištění cizince je mimořádným institutem, který představuje citelný zásah do jeho práv v podobě omezení nebo dokonce zbavení osobní svobody. Může být proto přípustný jen za podmínek stanovených zákonem. V posuzovaném případě žalovaný zajistil stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána v zařízení pro zajištění cizinců a zároveň existovaly oprávněné důvody se domnívat, že tato žádost byla učiněna pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv stěžovatel mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

[8] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců), nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*

[9] Z § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu tak pro uložení zajištění vyplývají čtyři podmínky, přičemž tyto musí být naplněny kumulativně. První podmínkou je, že žádost byla podána v zařízení pro zajištění cizinců. Uvedená podmínka byla v projednávané věci nepochybně splněna, neboť stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu poté, co byl na základě rozhodnutí Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, odbor cizinecké policie, ze dne 26. 2. 2017, č. j. KRPA-68685-19/ČJ-2017-000022, zajištěn v Zařízení pro zajištění cizinců Bálková za účelem realizace správního vyhoštění.

[10] Druhou podmínkou zajištění je existence oprávněných důvodů k domněnce, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.

[11] Stěžovatel sám uvedl, že v České republice pobýval celkem tři roky, přičemž posledních dva a půl roku zde pobýval nelegálně. Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, odbor cizinecké policie, rozhodnutím ze dne 25. 2. 2017, č. j. KRPA-68678-17/ČJ-2017-000022, uložila dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), správní vyhoštění a stanovila dobu, po kterou nelze stěžovateli umožnit vstup na území členských států Evropské unie, na dva roky.

[12] Z výše uvedeného je patrné, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu až poté, co s ním bylo zahájeno správní řízení o správním vyhoštění a byl zajištěn na základě § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud upozorňuje, že stěžovatel od října 2014 nelegalizoval svůj pobyt na území České republiky žádným legálním pobytovým oprávněním

a za účelem vyřízení svých pobytových záležitostí si toliko pořídil nelegální doklady totožnosti Rumunské republiky, které při kontrole dne 24. 2. 2017 předložil hlídce Policie České republiky. V průběhu řízení o zajištění podle zákona o pobytu cizinců stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti svědčící závěru, že by pocíťoval obavy z návratu na Ukrajinu. Dále Nejvyšší správní soud konstatuje, že ze spisového materiálu nevyplývá z hlediska žádosti o mezinárodní ochranu nic, co by stěžovateli nebylo známo již před jeho zajištěním, případně co by mu bránilo v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu. To vše nasvědčuje tomu, že motivací stěžovatele k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla pouze snaha vyhnout se správnímu vyhoštění. Tento závěr vysvětlil již žalovaný a krajský soud, přičemž Nejvyšší správní soud se s tímto hodnocením ztotožňuje.

[13] Rovněž třetí podmínka pro zajištění žadatele o mezinárodní ochranu, že mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany již dříve, byla splněna. Stěžovatel mohl podat žádost o udělení mezinárodní ochrany nejméně od ukončení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu (tj. od října roku 2014), přesto tak neučinil.

[14] Stěžovatel dále namítal, že se žalovaný nedostatečně zabýval tím, zda je v jeho případě splněna i čtvrtá podmínka jeho zajištění, tj. zda nejsou splněny podmínky pro aplikaci zvláštních opatření dle § 47 odst. 1 zákona o azylu.

[15] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2016, č. j. 7 Azs 185/2016 - 23, „*[v]olba mírnějších opatření než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, mezi něž lze řadit zminěné zvláštní opatření, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení jeho účasti v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření.*“

[16] Žalovaný ve svém rozhodnutí k aplikaci zvláštních opatření uvedl, že „*[o] neúčinnosti zvláštního opatření v případě jmenovaného (stěžovatele, pozn. Nejvyššího správního soudu) svědčí nejen jeho dlouhodobé a vědomé naprosté nerespektování právního řádu, ale i jemu uložených povinností, ale také jeho zcela účelové jednání.*“ Tento samotný závěr by se bez dalšího mohl jevit jako poměrně stručný a není sporu o tom, že jej žalovaný mohl v předmětné části odůvodnění svého rozhodnutí blíže rozvést. Žalovaný nicméně velmi podrobně vysvětlil, proč je nezbytné stěžovatele zajistit. Podle Nejvyššího správního soudu odůvodněný závěr o nezbytnosti stěžovatele zajistit sám z povahy věci vylučuje aplikaci zvláštních opatření. Pokud žalovaný svůj závěr o nezbytnosti zajištění stěžovatele důkladně odůvodnil, a z jeho rozhodnutí je nadto zjevné, že se, byť v omezeném rozsahu, zabýval i možností aplikace zvláštních opatření, neshledal v jeho postupu Nejvyšší správní soud pochybení. Stěžovatel se mýlí, pokud uvádí, že mu žalovaný přičítá některé skutečnosti k tíži dvakrát. Podle Nejvyššího správního soudu se aplikace institutu zajištění a zvláštních opatření navzájem mohou vylučovat. Proto, pokud je určitá okolnost vyhodnocena jakožto důvod pro uložení zajištění, z povahy věci takové vyhodnocení v některých případech zároveň způsobuje, že zmíněná okolnost nemůže být využita v prospěch aplikace zvláštního opatření. Žalovaný tedy nepřičítal stěžovateli jednotlivé okolnosti k tíži dvakrát, ale naopak vždy vysvětlil, že určitá skutečnost osvědčuje nezbytnost uložení zajištění a zároveň vylučuje aplikaci zvláštních opatření. Takový postup je podle Nejvyššího správního soudu nejen logický, ale zároveň zákonný.

[17] Stěžovatelův odkaz na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, není případný. Přestože jsou hlediska pro zajištění podle zákona o azylu a zákona o pobytu cizinců blízká a v obecnosti závěry z naposledy uvedeného rozsudku lze využít i při zajištění podle zákona o azylu, rozhodující je podle Nejvyššího správního soudu skutečnost, že v nyní projednávané věci žalovaný stěžovatelův případ dostatečně posoudil z hlediska možnosti aplikace zvláštních opatření, resp. dostatečně a správně vysvětlil, proč

pokračování

je nezbytné stěžovatele zajistit. Tím se projednávaná věc odlišuje od věci v řízení vedeném u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 5 Azs 20/2016 a uvedené námitce tak Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

[18] Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel nerespektoval svou zákonnou povinnost pobývat na území České republiky na základě zákonného pobytového titulu, k legalizaci svého pobytu využil padělané doklady, přičemž z jednání stěžovatele je zřejmá snaha vyhnout se správnímu vyhoštění všemi možnými dostupnými prostředky, a to v neposlední řadě také za pomoci žádostí o mezinárodní ochranu, o které se lze z již uvedených důvodů domnívat, že byla podána pouze účelově. Jednání stěžovatele tak odůvodňuje nemožnost aplikace zvláštního opatření podle zákona o azylu.

IV. Závěr

[19] V posuzované věci tak byly splněny všechny zákonné podmínky pro zajištění stěžovatele v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, takže krajský soud posoudil uvedenou právní otázku správně a jeho rozsudek je zákonný. Proto Nejvyšší správní soud žalobu jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věty druhé zamítl. O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce stěžovatele, Mgr. Jindřich Lechovský, advokát, učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem dva úkony právní služby, a to písemné podání soudu ve věci samé ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), kterým bylo podání kasační stížnosti, a další poradu ve věci přesahující jednu hodinu dne 23. 5. 2017 ve smyslu § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu. Za jeden úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu, která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Ustanovenému zástupci dále náleží částka 1.428 Kč, tj. 21 % DPH z částky 6.800 Kč. Odměna za zastupování tak činí celkem 8.228 Kč a bude ustanovenému zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. července 2017

JUDr. Jirí Palla
předseda senátu